

NAGRAJENCI

Priznanje je obveza

kolesom. Sedaj imajo za to poseben kombi.

Svoje delo ima rada in ga v skrajšanem času opravlja tudi sedaj, čeprav je že drugo leto upokojena. Sodelavci povedo, da je bila vedno aktivna v družbenopolitičnih dejavnostih in da je bila 20 let blagajnik v sindikalni organizaciji.

Višji tehnik Nande Debeljak opravlja svoj poklic že 36 let, od tega kar 24 let v Nebotičniku. »Začetek je bil težak, vendar nihče ni godrnjal, vsi smo delali, kolikor smo zmogli, radi smo delali. V začetku nas je bilo le 12 zoboteknikov, danes nas je 86. Pogoji in način dela so se od začetkov do danes zelo izboljšali, vendar še nismo zadovoljni z njimi. Manjka nam predvsem sodobna oprema za delo v laboratoriju, kajti z njo bi lahko delali mnogo bolje kot sedaj. Naši kadri so visoko strokovno usposobljeni, vendar ne morejo pokazati vsega znanja, ker nimamo modernih pripomočkov.«

Nande Debeljak je dobil za svoje politično delo na terenu že priznanje, in sicer leta 1972 Red dela s srebrnim vencem.

»Zelim si, da bi naše delo hitreje napredovalo in pa to, da bi bili vsi plačani po kvaliteti dela in ne samo po storil-

stvu dela že 30 let. Njegovi sodelavci pravijo, da je bilo vse njegovo delo požrtvovalno in je izhodišče za tako zobozdravstveno službo, kot jo imamo sedaj. Bil je aktiven in je še tako v svojem kolektivu, kot tudi zunaj njega, saj je bil prvi predsednik upravnega odbora, sekretar Osnovne organizacije ZK, predsednik Sindikalne organizacije, predsednik Sekcije zoboteknikov Slovenije, tajnik Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije, član sekretariata IO Saveza zubarskih društev Jugoslavije, kjer je dobil tudi odlikovanje — Red dela s srebrnim vencem. Leta 1958 je odšel v 12 let v obratno ambulanto v Litostroj, vendar je ostal kljub temu aktiven na vseh področjih.

Velike zasluge ima za modernjšo opremljenost laboratorijev, za novo tehnologijo, za boljše delovne pogoje v laboratorijih, za nove materiale itd.

»Kljub temu, da ni bilo veliko sredstev za moderniziranje opreme — manjka nam jih tudi sedaj — smo, po mojem mnenju, mnogo naredili, saj so se naši ljudje odrekli tudi delu svojega zasluzka, da smo lahko nakupili boljšo opremo.«

Se in še bi lahko pisali o delu in življenju ljudi, ki so

Francšek Drofenik, Minka Kovačič in Stanka Koprič, člani občinske zveze kulturnoprosvetnih organizacij Center, so dobili nagrade občine Center za organizacijo priljubljenih »Vaših matinej«. Sto »Vaših matinej« si je v preteklih petih sezonah ogledalo 30.000 mladih in starih obiskovalcev, kar zgovorno pričča o priljubljenosti teh oddaj. V prenovljenem Mestnem gledališču se je z nastopom folklorne skupine Tine Rožanc na 101. »Vaših matinej« medtem že začela šesta sezona teh prireditev.

Jasno je, da pri »Vaših matinejah« sodeluje, poleg občinskih nagrajencev, še vrsta ljudi. »Zasluga za uspeh »Vaših matinej« gre tudi vrsti drugih sodelavcev, ki so nevidni, so pa nujni,« nas je opozorila Stanka Kopričeva. »To so slikarji, ki nam rišejo lepake, tiskarji, ki tiskajo prospekte, študentje, ki jih raznašajo... Če bi le en člen v tej verigi odpovedal, bi se vse podrl.«

»Veseli smo,« je pristavil smo jih povabili k sodelovanju, odpovedal. Člani vseh kulturnoprosvetnih organizacij Center, je skr-

bel za umetniško plat teh prireditev, medtem, ko sta imeli tajnica zveze kulturnoprosvetnih organizacij Minka Kovačič in Stanka Koprič, ki vodi računovodske posle, v rokah niti tehničnoorganizacijskih priprav.

Kakšna so bila vaša vodila pri oblikovanju »Vaših matinej«? smo vprašali Francška Drofenika.

»Osnovno vodilo je bilo, uvesti novo kulturno dejavnost, ki bi bila specializirana za mladino,« nam je odgovoril. »Dati smo hoteli kulturne in izobraževalne prireditve, ki bi bile pestre, na primerni umetniški ravni in bi zajele po eni strani čim širši krog umetniške dejavnosti — od instrumentalne glasbe, petja, recitalov, do srečanj z umetniki — po drugi strani pa čimveč mladine. Enaka so naša vodila za vnaprej. Menimo namreč, da pred »Vašimi matinejami« Ljubljana ni imela podobnih izrazitih kulturno-vzgojno-izobraževalnih prireditev za mladino. Če gledamo kulturne prireditve za mladino, vidimo eno samo mladinsko gledališče, ki dela v precej težkih pogojih z majhnim ansamblom in lutkovno gledališče, ki je bolj namenjeno predšolskim otrokom. Program »Vaših matinej« pa sega na vsa področja — od osemletk do strokovnih šol in gimnazij. Tako smo zapolnili vrzel, ki se je močno kazala.«

Minka Kovačič smo vprašali, kakšne so bile težave pri organizaciji »Vaših matinej«.

»V začetku smo precej pesimistično premišljali, kako bi

pritegnili mlade k takim vzgojno-izobraževalnim oddajam,« se je nasmehnila. »K sodelovanju smo povabili šole, saj smo želeli vskladiti spored z učnim programom — zlasti za 7. in 8. razred osemletke. Zato smo pritegnili pedagoge, ki so prevzeli mentorstvo in organizacijo obiska. Teden dni pred oddajo dobijo šole prospekte, da se seznanijo s programom. Na nekaterih šolah so celo pisali šolske naloge o tem, kar so videli in poslušali na »Vaših matinejih«.

Prireditve financira občinska skupščina Center prek ljubljanske kulturne skupnosti in obe s svojim razumevanjem precej prispevata k uspešnemu delu. V gledališču pa je stalna tehnična ekipa, ki skrbi za izvedbo »Vaših matinej«. Povezani so tudi z občinsko konferenco Zveze mladine. Na »Vaše matineje« ne hodijo samo učenci ljubljanskih šol, pač pa tudi mladinci iz delovnih organizacij in člani mladinskih klubov iz vojašnic na ljubljanskem območju.

»Zgodilo se celo to, da je dvo-rana premajhna in morajo obiskovalci stati,« se spominja Francšek Drofenik. »Ustvarili smo si stalen krog obiskovalcev, mladih in starih. Posebej zanimivo je, da prihajajo na »Vaše matineje« nekatere družine — starši in otroci — ki jih že kar poznamo. Obiskovalci prihajajo tedaj, če jih kaj zanima. Nekateri se bolj navdušujejo za gledališke predstave, drugi za folkloro, za nastope pevskih zborov itd. Za učence ljubljanskih šol so »Vaše matineje« brezplačne.«

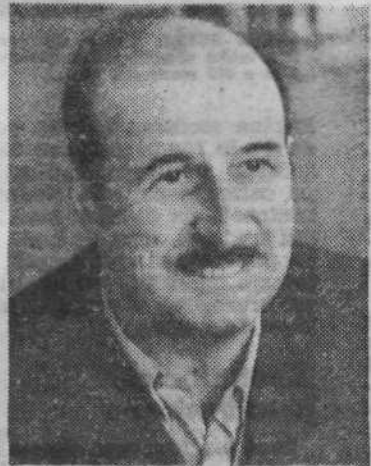
Kaj vam pomeni nagrada, ki ste jo dobili, smo vprašali nagrajence na koncu pogovora?

V imenu vseh treh je odgovoril Francšek Drofenik: »Vsako tako priznanje pomeni veliko obveznost in dolžnost, da delo, ki si ga opraviš, nadaljuješ z istim, če ne še večjim zagonom.«

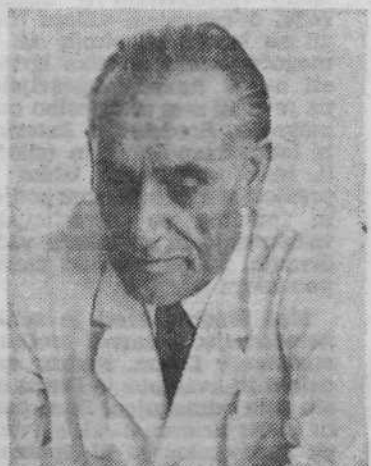
L. J.

Vinko Slanovec, višji dentist

Nande Debeljak, višji tehnik

dr. Bogo Merljak

nosti, kajti le tako bi bolnike rehabilitirali, v nasprotnem primeru pa samo krpamo luknje.«

Med nagrajenci je tudi višji tehnik Miloš Hanzlič, ki od leta 1968 opravlja delo nadzornega zoboteknika v Zdravstvenem domu Ljubljana. V zobozdrav-

dobili nagrado. Vsi zatrjujejo, da sami ne bi mogli narediti ničesar in da je njihovo delo tesno povezano. Pravijo, da so izbrani iz množice dobrih in zaslužnih delavcev. Njihova glavna skrb je pomagati ljudem in za tem bodo težili tudi v bodoče. S. V.

turnih hiš v mestu so vedno pripravljene sodelovati in, če je treba, tudi brezplačno.«

Pa vendar imajo trije nagrajenci pri »Vaših matinejah« posebne zasluge. Francšek Drofenik, ki je tudi predsednik občinske zveze kulturnoprosvetnih organizacij Center, je skr-

Podoba pravega planinca

Med nagrajenci občine Center je tudi Planinsko društvo Ljubljana-Matica. Z nagrado je dala občina temu planinskemu društvu priznanje za njegove zasluge pri razvoju planinstva, za delo z mladimi in ob osemdesetletni delovanju. Obiskali smo predsednika planinskega društva Ljubljana Matica, dr. Bojana Spicarja.

»Slovensko planinsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1893 iz narodno obrambnih razlogov, nam je rekel, ko se je ozrl po dolgoletni tradiciji društva, ki mu predseduje. »Bilo je protiutež prodirajočemu nemštvu. Alpenverein je začel zavzemati naše hribe z enakim namenom, kot so se širile druge nemškutarke organizacije. Zato so Slovenci ustanovili svoje planinsko društvo, ki si je zastavilo program, da bo povežalo vse zavedne Slovence v eno planinsko organizacijo in začelo ustvarjati pogoje za napredok planinstva — skrbeli so za poti, gradili planinske postojanke.«

Tedaj je bilo samo centralno društvo s podružnicami po Sloveniji. Društvo Ljubljana-Matica je ostanek tega društva, vendar je vezano samo na Ljub-

ljano in ne več na vso Slovenijo, kot je bilo do druge svetovne vojne. Pač pa so mnogi člani, ki so bili včlanjeni v Slovensko planinsko društvo, danes člani našega društva. Zato tudi praznujemo 80. letnico dela, ker nadaljujemo tradicijo Slovenskega planinskega društva. Hkrati slavi letos 80. letnico tudi Planinska zveza Slovenije, ki nadaljuje tradicijo Slovenskega planinskega društva po drugi strani — kot zastopnik slovenskega planinstva.

Sad dolgoletne tradicije je, da ima Planinsko društvo Ljubljana-Matica toliko članov, kot nobeno drugo društvo. Letos imamo blizu 8.200 članov, od teh je približno 4.500 odraslih, 2.800 mladincev in 900 pionirjev. Število članov pa povzroča tudi težave. Toliko ljudi je skoraj nemogoče aktivirati, niti evidence, če in kako se planinsko udeležujejo, ne moremo imeti.

Seveda pa je množičnost tudi zaželeno. Najbolj pozitivno pri tej množici pa je, da so mladinci in pionirji zelo aktivni. Po šolah imamo mladinske aktivne, ki so povezani z društvom, delujejo v okviru dru-

štva, organizirajo pa tudi mnoge samostojne akcije. Mladinski odsek priredi vsako leto posebno planinsko šolo in tečaj za mladinske mentorje. Mladina nam tudi mnogo pomaga v gorski straži. Tu delajo skupine planincev, ki hočejo vzgojno vplivati na množico ljudi, ki hodijo po gorah, zlasti v okolici Triglava.

Tako množično izletništvo je, po eni strani dobro, po drugi strani pa množice nevezganih planincev onesnažujejo naravo. Če greš s Triglava na Sedmera jezera, je videti, kot bi hodil po smetišču. Mladinci vsako leto dvakrat počistijo to pot, pazijo pa tudi, da ljudje ne trgajo zaščitenega planinskega cvetja in pomagajo vzdrževati poti, obnavljati markacije.«

Vidimo, da posvečate posebno skrb mladincem, kar je bilo v obrazložitvi ob podelitvi občinske nagrade posebej poudarjeno, smo rekli predsedniku? Zakaj?

»Res je, da delu z mladino posvečamo mnogo pozornosti. Vzrokov za to je več. Prvič, brez v planinskem duhu vzgo-

jene mladine ni napredka v planinstvu nasploh in v društvu še posebej. Se pomembnejše pa je, da naše delo krepi sposobnosti mladine za obrambo domovine. Le mladina, ki ima pravi odnos do svoje domovine — ki ga planinstvo hoče doseči in ga tudi dosega — se psihično in na akcijah tudi fizično pripravlja za primer, če bi bilo treba braniti svojo deželo.«

Torej se v tem nadaljuje usmeritev, ki jo je začel že Slovensko planinsko društvo ob svojih začetkih?

»To je družbena vsebina, ki pa je vendarle drugačna od tiste, pred 80 leti. Tedaj se Slovenec ni mogel pripravljati na oborožen boj s sovražnikom. Tedanji slovenski planinci so bili avstrijski državljani in so bili do svoje države lojalni. Borili pa so se za narodni obstoj. To je bil boj dveh narodov — potujčevalskega in ogorčenega — v isti državi. Tega problema danes ni več. Toda, glede na položaj v svetu, moramo biti pripravljeni tudi na najhujše — čeprav, seveda vsi upamo, da vojne ne bo.«

Kakšnega planinca — oziroma širše: obiskovalca gora — si vaše društvo želi?

»To vprašanje je postalo posebno aktualno v zadnjih letih, ko se prav po področju, kjer ima naše društvo največ poti in postojank — v Triglavskem pogorju — valji množica ljudi. Pravim ljudem in ne planincev. Nenadoma je postalo moderno hoditi na Triglav. Jaz pa človeka, ki gre enkrat v življenju s kako propagandno akcijo na Triglav, nimam za planinca. V našem društvu želimo planince, ki planinstvo sistematično gojijo. Nekdo, ki se povzpne na Triglav, s tem še ni spoznal naše dežele. Imamo mnogo gora, ki za Triglavom ne zaostajajo. Se več, razgled z njih je še lepši, kajti Triglava se s Triglava ne vidi. Poleg tega, da redno hodi v gore, pravi planinec spoštuje mir in svobodo sočloveka v hribih in ima primeren odnos do naravnih lepot. Te pogoje bi moral, tako menim, izpolnjevati vsak, ki hoče biti resničen planinec.«

L. J.